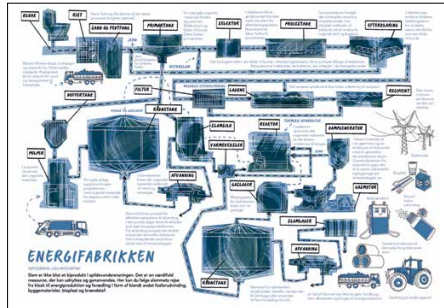

PORTRÆT

Jørgen tager ingen chancer

Ordning muss sein. Tre ord, der meget godt beskriver Jørgen Johansons tilgang til arbejdet som spildevandsoperatør ved AquaDjurs. Tilgangen har han fået med sig fra et tidligere job i en – ja, du gætter rigtigt – tysk koncern. Og det er nu slet ikke så ringe endda at have den baggrund med sig i en branche, der prioriterer sikkerhed højt af alt.

TEKST OG FOTOS: ANNE MØLLER KRISTENSEN, SPILDEVAND

23

TEMA: SLAM

Ordet dækker over det, mange af os arbejder med. Men hvad er slam egentlig for en størrelse? Hvad er der i det? Hvad kan vi genindvinde fra det – og hvad må vi? Og hvordan bliver det behandlet ude omkring på små og større forsyninger? Med illustrationer, ord og billeder går Spildevand i dybden med slam, når vi ser på forskning, udvikling, lovgivning, cirkulær økonomi og behandling af spildevandsslam.

44

PORTRÆT: MØD JØRGEN JOHANSON

Spildevand har været på besøg i et af Danmarks mindre spildevandselskaber – nemlig AquaDjurs. Her mødte vi spildevandsoperatør Jørgen Johanson, der arbejdede med fisk, i 'den våde ende' og med vitaminer, før han for 13 år siden rykkede ind i spildevandsbranchen. Hvad der holder Jørgen Johanson i Grenå, kan du læse mere om i portrættet.

Leder	3
Nye satellitdata kan revolutionere klimasikring og landmåling i Danmark	6
Slamflokkenes Døgn 2020 afholdes den 13.-14. maj i Køge	8
Den største udfordring efter rekordregn har været pressen	10
"Vi skal blive bedre til at passe på hinanden"	14
Massiv udskiftning i Styregruppen for STFs industrinetværk	18
Årsmøde fredag den 12. juni i København	20
TEMA: SLAM - en værdifuld ressource	23
ENERGIFABRIKKEN	24
Fremtidens renselanlæg er endnu mere klimavenlige	26
Regler omkring slam i bevægelse	28
Tykt eller tyndt? - Lokale forhold og gamle kommunegrænser afgør slammodtagelse og -håndtering	30
Hydrocykloner og granulært slam	33
Nereda® Kaumera - en proces til ressourceudvinding	36
Hverdagsmål er også verdensmål	38
Godt alternativ til jerncontainere fundet i Thisted	40
FORSKER I SPILDEVAND: Der er meget mere til spildevandsrensning end at rense vandet	43
PORTRÆT: Jørgen tager ingen chancer	44
På rundrejse blandt renselanlæg ved Cape Town i Sydafrika	50
Indstilling til Vandmiljøpris	53
UNG I SPILDEVAND: Data er vigtigere end mavefornemmelse	55
STUDERENDE I SPILDEVAND: Bachelorpraktik åbner døren for en fremtid i spildevandsbranchen	56
Danske virksomheder kan spille en nøglerolle i udviklingen af en mere bæredygtig amerikansk vandsektor	59
Historisk park sikrer kvarter mod voldsom regn	60
KORT NYT	65
NAVNNENYT	73
PRODUKTNYT	78
Planlagte aktiviteter i 2020	82
Deadlines og udgivelser 2020	82

spildevand #1/20 5

44 spildevand #1/20

Er jeg mon kørt forkert? Der stod da "Renseanlæg" på skiltet? Tvivlen breder sig hastigt i mit sind, da jeg følger gps'en og drejer ud af Grenå og kører på små, smalle veje med marker til hver side. Så langt, øjet rækker, er der vinterbare jorder med et næsten usynligt grønt skær. Det er svært at forestille sig, der skulle ligge et forsryningselskab lige om hjørnet. Men jeg er i et stædigt humør den dag i januar og beslutter mig for at fortsætte, til det modsatte er bevist.

En allé med træer viser sig på en bakketop på min venstre side,

og da jeg kører ind ad vejen med en smule vaklende tro på google maps' ellers så retvisende evner, aner jeg nogle bygninger forude. Om ikke andet, kan jeg da spørge om vej, når jeg at tænke, inden jeg ser de tydelige tegn på, at jeg er landet det helt rigtige sted: Procestanke, der ligger på rad og række. 1-0 til stædigheden.

Her uden for lov og ret møder jeg Jørgen Johanson i fuld spilledevandsoperatøruniform. Inklusiv gasmåler i brystlommen, for sikkerhedsudstyret er selvfølgelig i orden. Et gennemgående træk

ved manden foran mig, forstår jeg senere.

Mødelokalet er optaget, så vi låner direktørens mødebord, da han er ude af huset.

"Det siger Palle nok ikke noget til", lyder det fra Jørgen Johanson, så vi sætter os ned og begynder interviewet. Der tager os forbi de unge år i fiskersamfundet i Bønnerup Strand, en god tid med papproduktion, et skelsættende møde med en tysk måde at tænke sikkerhed på, det nuværende arbejde ved AquaDjurs med alle

Jørgen Johanson huserer til dagligt hos AquaDjurs uden for Grenå, hvor opgaverne kan være meget forskellige fra dag til dag. Noget, der passer spilledevandsoperatøren meget godt.

spildevand #1/20 45

spildevand #1/20 46

Selvom AquaDjurs er et af Danmarks mindre forsryningselskaber, skorter det ikke på ambitionerne. Et nyt forbehandlingensanlæg med alskens teknologi er lige blevet indviet, og flot ser det ud.

dets forskellige opgaver og sidst, men ikke mindst, det aktive fritidsliv med familie, mountainbike og – når benet tillader det igen – vandreture i de sydeuropæiske bjergområder.

Fisk i blodet

Vejen til spilledevandsbranchen har ikke været snorlige for Jørgen. Han er altså ikke medlem af 40-års jubilæums-flokken, som mange spilledevandselskaber ellers kan bryste sig af at have kolleger, der tilhører. Faktisk kan han kun skrive 13 år på spilledevands-cv'et, men det er dog alligevel en del mere, end han oprindeligt troede den dag i 2007, hvor han startede med at arbejde på det daværende Bønnerup Strand Renseanlæg.

- Jeg kan huske, jeg tænkte, "her bliver jeg godt nok ikke ret længe", da jeg begyndte i branchen. Der var dengang en del ældre driftsfolk, der havde deres måder at gøre tingene på, og det var ikke det sjoveste at komme som ny i flokken, husker Jørgen

Johanson om sit første møde med de garvede spilledevandsfolk på sin nye arbejdsplads. Men tiderne skiftede, og det gjorde kollegerne også. Blandt andet derfor er Jørgen Johanson stadig at finde hos AquaDjurs.

Oprindeligt startede han sit arbejdsliv som erhvervsfisker ved Bønnerup Strand, hvor han også er født og opvokset. Det var vejen frem for de fleste unge på hjemegen dengang, hvor fiskeriet havde andre – og noget bedre – vilkår. Og han elskede sit arbejde, lige indtil den dag, hvor det ikke længere gav økonomisk mening.

Nogle af kollegerne rykkede vespå for at blive i fiskerifaget, mens Jørgen Johanson fik arbejde på den daværende papfabrik i Grenå i det, der i daglig tale meget charmerende blev kaldt 'den våde ende'. Han kan godt se på mig, det kræver en kort forklaring, og jeg får en lille fortælling om, hvordan produktionen af pap egentlig foregår.

- 'Den våde ende' var blot en betegnelse for den afdeling på fabrikken, hvor genbrugspapiret blev opløst, inden det blev sendt videre til produktionen af nyt pap, lyder det logisk fra den aktive djurslænding. Her arbejdede han i ti år, inden han begyndte at se de første tegn på, at den teknologiske udvikling inden for papproduktion ville medføre mindre behov for menneskelig arbejdskraft. Derfor skiftede han til BASF's Vitaminfabrik i Grenå.

Det blev samtidig mødet med tysk grundighed og en ordentlighed, han siden har taget med sig videre i rygsækken.

- Produktion af vitaminer var dengang en kemisk proces og dermed med mulighed for grimme uheld. Men hvis der er noget, tyskerne er dygtige til, så er det sikkerhed. I alle leder og kanter. Det er noget, jeg har taget med mig videre, fordi det bare giver så god mening, siger Jørgen Johanson om sin tid som procesoperatør i den tyske koncern.

Også her gik udviklingen stærkt, og da fabrikken i Grenå lukkede og flyttede alle sine aktiviteter til hjemlandet lige syd for Danmark, søgte Jørgen Johanson job ved Bønnerup Strand Renseanlæg. Og fik det.

Elsker det alsidige

Dengang i 2007 rådede AquaDjurs over tre renseanlæg, og flokken af driftsfolk talte syv. Bønnerup Strand er udover en mindre fiskerby et populært sommerhusområde, og en del af arbejdet, da Jørgen Johanson startede, gik ud på at trimme anlæggene til sommerferien. Sådan er det ikke længere, hvor alt rensning i dag er samlet her et stykke uden for i Grenå.

Her arbejder Jørgen i dag i et team på i alt fem, der tæller en smed, en laborant, to pumpestationsfolk og så Jørgen Johanson selv.

- Jeg har mange forskellige typer af opgaver. Det er mig, der ordner alt det forefaldende og dækker ind, når de andre for eksempel er på ferie. Det er meget alsidigt, det jeg laver, og det kan jeg virkelig godt lide. Jeg passer til dagligt renseanlægget, og så inspicerer jeg vores overløbsbygværker med et vist interval. Det drejer sig om 75 af slagsen, så jeg er ofte på vejen. Jeg hjælper også til med at køre rensegrise gennem vores rørsystemer, så vores pumper ydeevne øges, fortæller han om sin varierede hverdag, der også tæller laboratorieopgaver, når laboranten for eksempel har fri.

"Hellere for meget end for lidt!" Sådan kunne et andet motto lyde for Jørgen Johanson, hvis fokus på det sikkerhedsmæssige i arbejdet som spildevandsoperatør er kompromisløst.

- Jeg vil hellere tage for meget udstyr på end tage en chance, siger han med tydelig reference til sin tidligere arbejdsplads, den tyske koncern BASF. Det sidder bare på ryggraden, kan jeg fornemme, mens han fortæller om sin store respekt for den grundighed og ordentlighed i processerne, han har oplevet der. Og det er ikke nogen skidt baggrund for at

Sikkerheden er i højsædet for Jørgen Johanson, der med erfaring fra en tysk koncern fik tilgangen "Ordnung muss sein" helt ind under huden. En tilgang, han har taget med sig ind i sit nuværende job hos AquaDjurs.

spildevand #1/20 47

48 spildevand #1/20

arbejde i vores branche, hvor det desværre kan gå rigtig galt, hvis sikkerheden ikke er tip-top.

Gift med ungdomskæreste

Jørgen Johanson er vokset op i Bønnerup Strand, et lille fiskersamfund, der om sommeren mangedobler sit indbyggertal, når turisterne indtager omgivelserne. Det giver liv i bybilledet og gode fester for de lokale unge mennesker, der i de kolde vinter måneder nok må tage sig til takke med noget større afstand mellem drinksene.

Det var da også en sommer for efterhånden mange år siden, at Jørgen Johanson mødte Jytte fra Randers, der var på sommerferie i området. Siden da har de været sammen og nyder i dag deres familie – i sær de tre børnebørn, som alle bor inden for en overskuelig afstand fra villaen i Grenå. Og så er de glade for at rejse, noget, der helst foregår med vandrestavlerne på og i selskab med gode venner et sted i Sydeuropa. Altså når Jørgen ikke lige er skadet.

- Jeg var så uheldig her sidst på en vandretur på Mallorca i bjergene ved Port de Soller at vride mit ben voldsomt, fordi jeg skulle være smart og tage et billede, mens jeg står på en lille sten. Det kostede resten af ferien og en længere sygemelding, siger han og giver

åbent udtryk for sin utilfredshed med at være ramt på førligheden.

Det forstår jeg godt, for han har tidligere i interviewet fortalt mig om sit aktive fritidsliv, hvor den helt store interesse er at cykle på mountainbike – hvilket også har været umuligt med det dårlige ben, der har fyldt dagene meget det seneste år. Han er dog så optimistisk om fremtiden, at turen til Toscana til sommer er planlagt, hvor det absolut er planen at udforske vandrestierne der også. Nok med større forsigtighed end sidst, klog af skade.

Mon ikke, alle forholdsregler bliver taget næste gang, der skal spilles smart for et fotos skyld? Det føler jeg mig i hvert fald overbevist om og smiler indvendigt, mens vi taler videre.

Altid nyt på vej her

Selvom jeg i dag er på besøg hos et af de mindre spildevandselskaber i Danmark med i alt 22 medarbejdere, skorter det ikke på udvikling. AquaDjurs har lige bygget et helt nyt forbehandlingsanlæg med alskens nye og innovative teknologi inklusiv en ny modtagerstation med automatisk vejeanlæg.

Ambitionerne behøver ikke være små, selvom stedet er det, og det er en befrielse at være vidne til, at der

Portrætserie

I Spildevand bringer vi i hvert nummer et portræt af en personlighed fra spildevandsbranchen. Her får du historier om de forskellige typer af medarbejdere, der har spildevand som omdrejningspunkt, lige fra operatøren og driftslederen til direktøren og det mere administrative personale. I dette nummer kan du læse om Jørgen Johanson fra AquaDjurs, der i sit job som spildevandsoperatør i et team på i alt fem kolleger har mange alsidige opgaver – noget, han trives særligt godt med.

er godt med plads til de lidt større armbevægelser her ude på Jyllands næsetip. Solcellerne lyser op, vindmøllen suser rundt, pumpeleget er smart indrettet med storskærm, klar til at tage i mod de af kommunens skoleelever, der lægger vejen forbi.

At stå stille er heller ikke noget, der bekymrer Jørgen Johanson. Som han siger:

- Her sker der altid noget nyt!

Og det passer ham nok egentlig meget godt, tror jeg.

BLÅ BOG

JØRGEN JOHANSEN

JOB:
Spildevandsoperatør ved AquaDjurs

ALDER:
61 år

CIVILSTATUS:
Gift med Jytte gennem 42 år. Parret har sammen to voksne sønner og tre børnebørn (indtil videre), to piger og en dreng.

PRIVAT:
Bruger fritiden aktivt på mountainbike, spinning, vandreture – helst på Mallorca – og sommerhuset i Bønnerup Strand.